

SLOVENSKI NAROD.

Inšak vsak dan svedč, izmali nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele na vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 60 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. na četr leta. — Za tuj deželi toliko ved, kolikor poštnina znača. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne osira. Za osmanila plačuje se od stičstvene petit-vrste po 6 kr., če se osmanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisai se ne vratajo. — Uredništvo in upravnost je na Kongresnem trgu St. 12.

Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, osmanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Avtrijska delegacija.

Zasedanje avstrijske delegacije je končano. S tisto točnostjo, s katero si je ta korporacija pridobila priimek „stroj za dovoljevanje davkov“, je tudi letos odobrila delegacija vse, kar je zahtevala skupna vlada, brez posebnega ugovora, ne da bi se bila povzpela do resne kritike.

Letos se je še jasnejše kakor kdaj poprej izkazalo, da je avstrijska delegacija padla na precej nižek nivo, in izkazalo se je, da se ta institucija ne povzpne do večje veljave in do resničnega političnega pomena, dokler se ne reši — naročnostno vprašanje v Cislitvanski. Sedaj ima veljavno in pomem ter valed tega tudi vpliv samo ogerska delegacija, avstrijska pa je tako slabotna, da niti na provokacijo ogerske delegacije glede mornarice ni mogla energično reagovati!

Naročnostno vprašanje vlada vso politiko in letos se je v avstrijski delegaciji govorilo dosti več o naših notranjepolitičnih razmerah, nego o zu namjepolitičnih. Nemci so boj proti jezikovnim načinbam, ki pa že ni drugač, kakor boj za supremacijo nemškega življa v državi, prenesli v delegacijo in njihovi govorji pričajo, da so to storili z namenom, predstaviti monarhijo kot slabotno, po političnih bojih onemoglo državo, hoteč tako prisiliti ministra sunanjih del, da intervenira njim v prid, dasi se nima vtikati v notranjepolitične zadeve.

Grof Goluchowski je dobil svojo zaupnico prav po ceni, kajti v istini je podal delegaciji kako megleno sliko zunanjepolitičnega položaja, tako da nikde ne ve, kako je pravo za pravo razmerje mej Avstrijo in Nemčijo ter mej Avstrijo in Rusijo.

Prav tako dobro se je godilo tudi pl. Kallayu in vojnemu ministru Krieghamerju. Mej slovenskimi državnimi poslanci se je bilo pač uvaževalo, ali naj bi slovenski delegat na podlagi dobljenih, kako zanimivih informacij pojasnil Kallayevu upravo Boene in Hercegovine, a naposled je zmagalno mnenje, da ne kaže tega storiti, in sicer radi naših notranjepolitičnih razmer ne. Vojnemu ministru pa delegacija ni dovolila samo zvišanega proračuna, ampak dovolila mu je tudi naknadni kredit 30 milijonov. Večina avstrijske delegacije se je postavila na stališče, da morejo nastati situacije, v

katerih je vojna uprava prisiljena, prekoračiti vse proračune in je radi tega votirala naknadni kredit. To opravičevanje pač n'komur ne imponira in tudi nikogar ne prepriča, pač pa je jasno, da je delegacijska večina odpustila vladni kršenje ustave, da si s tem utrdi svojo pozicijo.

V včerajšnji seji je vojni minister odgovoril tudi na interpelacijo radi graških dogodb in priznati se mu mora, da je govoril dosti energično. Povedal je interpellantom, da se vojna uprava ne da terorizirati po nemških burših in da se ne misli ukloniti zahtevam nemških nacionalcev, ker ima zavest, da je popolnoma pravilno postopala. Veseli nas, da se je našel minister, ki je nemški prepotentnosti in ošabnosti pokazal zobe in odločno zavrnil poskus terorizma, poskus, vladati s poučnimi argumenti. Želeti je le, da bi tudi cislitvansko vladu prešinila taka eneržija, kakor jo je pokazal vojni minister, potem bi bilo kmalu konec revoltam v Gradcu.

Sedaj, ko je končano zasedanje delegacij, ima cislitvanska vlad proste roke, da se loti rešitve naših notranjepolitičnih razmer, a če se ji to ne posreči, potem bo morda kmalu konec delegacij sploh. Ogerska se pripravlja na samostojno uredbo trgovinskega in carinskega razmerja s Cislitvansko. Ako stori to, izpodnese glavno oporo in zaslombo dualizmu in ustvari položaj, valed katerega utegne postati delegacija popolnoma nepotrebna, da, čuje se celo zatrjevanje, da je instituciji delegacij že danes zvonil mrtvaški zvonček, in da se na obzoru prikuju personalna unija.

V Ljubljani, 27. maja.

Kallayev vladanje v Bosni in Hercegovini so delegacije z veliko večino odobrile, dovolile okupacijski kredit ter izrekle vladni zaupanje. Opozicijo so delali Kallayu le Nemci, zlasti krčanski socialist Bielohlawek. Temu dejству se ne more nihče prečuditi, kdor je vsej nekaj slišal o prežalostnih, škandaloznih razmerah v okupiranih dveh deželah, kdor je le količaj čital o nečuvenem gospodarstvu Kallaya in njegovih vsegamogočnih uradnikov. 25 let bode letos, odkar je začela Avstrija v imenovanih deželah s svojo „kulturno misijo“, izdala je „za to kulturno misijo“ okoli 500 milijo-

nov (ne všeči troškov okupacije leta 1878. in vstanka v Hercegovini l. 1881/82.) a faktočno se ni izboljšalo prav nič. Bosna in Hercegovina nista drugačka kakor sila draga vojaška kolonija. Uradništvo in vojaštvu ima ondi vso oblast, narodu pa se godi sedaj slabše kakor pod turškim jarmom. Beda je na dnevnem redu, ljudje se žive od korenin, in pripete se vsak čas samomori radi lakote. Tri deputacije so šle že na Ducaj prosit pomoč proti — Kallayu, a dve so vrgli v ječo, tretjo pa so zapodili. Noben list ne sme pisati v Bosni resnice, a kar pride iz dežele vender-le o svet, je strašno. „Narodna Misao“ v Zagrebu in „Deut. Volksblatt“ sta nagomilila že celo grmado dokazanih uradnih zločinov, Kallay je proglašil vse za prosto laž in delegacija mu je izrekla svoje zaupanje!

Bolgarski knez v Carigradu. Knez Ferdinand je bil včeraj s svojo soprogo gost sultana, ki ju je sprejel v Yıldız-kiosku. Bolgarski knez je obiskal sultana na željo Rusije, ki toče, da se napetosti med Turčijo in Bolgarijo radi Macedonije poležejo, predno pride knez Ferdinand v Peterburg kakor gost carja. Rusija in Turčija sta v poslednjem času prav prijateljski, car je poslal sultangu več darov, in sultan se je carju glede krčanskega guvernerstva že popolnoma udal. Zato pa ni možno, da bi sprejel car v juliju kneza, ki s Turčijo ni prijazen. Nedvomno se knezu Ferdinandu misija posreči, in zopet zavlada mej sosedoma najlepše razmerje. Za kako dolgo, to je seveda drugo vprašanje.

Politični položaj na Francoskem je po zadnjih volitvah precej temen. Položaj Melinovega ministerstva pa je naravnost dvomljiv. Ker sta pri volitvah minister kolonij Lebon in državni tajnik Delpench propadla, morata z 31. majem izstopiti iz ministerstva. Njuni mestni bodeta sprejela začasno dva tovariša. Pri predvčerajšnjem ministrskem posvetovanju je ministerstvo sklenilo, da se predstavi dne 1. julija novi zbornici ter predloži svoj program. Zbornica potem odloči ali se program odobi ali ne. Politična debata se prične v zbornici takoj po izvolitvi predsedstva.

Avstrija in Nemčija proti Ameriki. Ameriški časopisi javljajo dve senzacijonalni vesti, ki moreta postati usodni, ako sta resnični. V luki

LISTEK.

Nad prepadom.

(Spisal Ivan Gol.)

(Konec.)

Neke deževne noči je grmelo in bliskalo se, veter je bil na stekla, in potokovo valovje dol pod rebrom se je razbijalo bobneč ob nastavljene skale. Otočno in pretresljivo je tulilo tudi to bobnenje z vetrom vred.

Tako vreme je bilo za b'aznega Uljčarja strahovitega vpliva. Sredi noči je drvil, kakor pregačjan, venkaj v dež, v veter in tamkaj tulil tudi sam ter vil in lomil roke, ali pa blazno bulil v ne prodiročno temo, katero je le zdaj pa zdaj razkosal blisek z mamečo svitobo.

V svitu je opazil tam nad propadom dolgo žensko postavo z razpletjenimi lasmi v do tal se gajoči ženski srajci. Pričigibala se je preko strme struge, kakor bi se hotela zadrviti v prepad.

Kakor bi jo hotel vjeti, obdržati, raztegnil je starec instinktivno roke. Pa v trenotku mu je izginila postava v temi — bilo mu je, kakor da ga

je objel za trenotek čuden sanj — a pretresajoč krik, prodriajoč skozi temo, ga je vzdramil na mah. Potem pa je je bilo vse tako obupno tiho krog njega! Potok dol nižje je bobnel mej skalovjem.

V dežju in vetrju so preiskali sosedje okolico še tisto noč. Manica je bila tista nesrečna žrtev; starec je videl prav in slutil tudi prav. — Na potokovem bregu so jo našli z razbito črepino in z navzdol visečo glavo, preko velike skale nad vodo, tako nizko, da so se jej močili dolgi, razpledjeni lasje v motnih valovih.

Seveda tudi to ni bilo v prid Uljčarjevemu ozdravljenju. Nasprotno! Od tega dne se je izgubil popolnoma. Sin mu je moral napraviti tik nad prepadom trdno ograjo, in tu je slonel potem starec leto za letom, dan na dan, srečo zroc po strmi strugi doli v potokove valove. V blaznosti je menil, da vidi na skali, kamor je bila priletela Manica, rudeče srage krvi. Ta pogled ga je navdajal še z večjo blaznostjo. Željno je nabiral kamenjčkov, okroglih in belih ter jih spuščal po strugi navzdol. Včasih se mu je posrečilo, da je priletel kamenjček prav tik tiste bele skale z rudečimi sragami ter buknil v vodo. S tem pa je pljusknil par kapljic

na skalo. — Potem se je radoval starec liki otrok, plosknil z rokama, tekel v kočo pritisnil svoje lice na drobna usteca male Cilike — tedaj je ležala še v povoju — in jej povedal na uho, da trpi odslej njena mamica mnogo mnogo manj.

Pozneje je dorastla mala Cilika v osemletno, lepo in prikupljivo dekle. Starec jo je ljubil, kakor rajno Manico svoje dni. Cilika pa mu je nabirala kamenjčkov in včasih poslušala dolgo, dolgo povest o mamici. Dedek je znal pripovedovati tako lepo in tako na dolgo in drobno. Vsega res ni umela — a poslušala ga je, sedeč mu ob kolenih, vedno pazljivo do konca. Le včasih se je zresnil dedu mej pripovedovanjem obraz, oko mu je zagorelo tako čudno in stekleno. Tedaj si je želela proč, daleč proč od starega deda.

Ubogala ga je rada. — Če se je slučajno vzel kamenjček ob grmu, predno je dospel do vznova, spustila se je vselej varno in oprezzo — sčasoma se je bila privadila tega — od grma do grma, prekoračila z bosimi nogami robido in bodečo suhljad ter prinesla dedu zaželeni kamenjček. Noge pa si je opraskala vedno na novo; zato so jo pekli, hudo pekli . . .

Manile je prišlo mej nemškim konzulom in admiralom Deweyem do popolnega spora. Konzul je hotel imeti dovoljenje, da izkrci neki baš došli parnik za nemško prebivalstvo v Manili namenjena živila. Dewey pa tega ni dovolil. Nato mu je odgovoril konzul, da bode venderle izkrcal živila ter se v sili obranil ameriškega vtikanja z dvema križaricama. Dewey je znova prepovedal izkrcanje ter sicer zagrozil, da bode na križarici streljal. — Avstrija zahteva za 22 v Hazletonu (Pensilvaniji) pri nekem štrajku ubitih avstrijskih delavcev odškodnino. Dokazano je namreč, da je dal dotični šerif brez povoda povelje, naj se strelja na štrajkujoče delavce. „Frankf. Ztg.“ javlja, da je vlada Zjed. držav zahtevala Avstrije kratko odklonila. Vsled tega je nastala bajè velika napetost, ki more imeti najslabše posledice.

Špansko-ameriška vojna. Ker sta prepovedali i španska i ameriška vlada razpošljati brzjavke o gibanju obestranskega brodovja, se sporočajo samo take vesti, ki so za oba dela koristne, ki pa so navadno tudi neresnične in varljive. Španci so raztrosili senzacijonalno novico, da se insurgentje na Kubi nekako ustavlajo ameriškemu poveljstvu ter da ne manjka več veliko, ko se sklene mej Španci in ustaši mir. Potem bi skupno pognali Amerikance. Prav take vesti se širijo o insurgentih na Filipinah. Skoro gotovo pa so vse od kraja izmišljene, kajti dejstvo je, da je bil vodja filipinskih ustašev, Aginaldo, pri ameriškem zmagovalcu Deweyu, ki ga je sila prijazno sprejel ter mu podaril 500 mauserskih pušk. Pa tudi Gomez, vodja kubanskih ustašev, pojde baje v kratkem v Washington. Da vlada mej Španci in ustaši neizpremenjeno sovraštvo, dokazujejo pogosti boji i na Kubi i na Filipinah. Ustaši napadajo celo Manilo, in nemški in angleški prebivalci so večinoma zbezali v Cavite pod varstvo ameriških ladij. Amerikanci hočejo v kratkem zaseseti Manilo, zato pa odpošljajo na Filipine celo vojsko. — Sagastino prenovljeno ministerstvo se je jedva zlepilo, pa že poka. Gamazo, minister javnih del, in finančni minister, Puigcerver, sta si v laseh radi rentnega davka, kateri hoče vpeljati Gamazo. Ako pride do skrajnega, bo moral Sagasta žrtvovati Puigcerverja. Španci iščajo sedaj v Franciji večja posojilo, in poslanik Leon y Castillo posreduje. Posl. marki Cabrera pa je stavil v zbornici kako dober predlog, naj se število — nepotrebnih! — državnih služb za $\frac{1}{4}$ zmanjša. Na ta način bi Španija prihranila vsako leto 12 milijonov peset. Dvomiti pa je, da bi večina ta pametni predlog tudi sprejela! — Najnovejše vesti javljajo, da je odplula eskadra admiralata Sampsona pred Santiago, kjer je špansko brodovje. Ker Španci nimajo niti dovelj premoga niti hrane, bodo morali kmalu priti iz svojega skrivališča ter zgrabiti se s Sampsonom. Možno pa je tudi, da pojde Sampson sam v loko Santiago, da poskusi svojo srečo s Cervero!

Dopisi.

Z deželi, 25. maja. Slovenci smo prav često kakor mlado vino; zavremo kakor mošt, da je doge in da pokajo obroči na sodih. In to je vse... Pozneje zabijemo sede in se ne brigamo za daljni racionalni razvitek vina. In zato se nam

Tako je bilo! —
„Cilika!“

Starec jej je sledil še vedno s pogledom.

„Da, Cilika! Tam mora biti! Pešči in prinesi hitro, hitro, sliši, hitro...!“

Nestrpno je stopical z noge na nogo.

„Ga že imam!“

Prinesla ga mu je in starec ga je zalučal zopet. Kamenjček pa se je zavil mimo češminovega debla — od tod ga je bila izprožila plast prsti, sipača za njim — ter se valil postakujé nižje in nižje. A malo nižje se je venderle ustavl za rogo-vilčasto korenino.

Starec je pomembno pogledal Ciliko.

„Oče, tako sem spehana, in robida je tako bodeča!“

A starec je zopet krčil pesti od jeze in nestrpnosti.

Ubogala ga je tudi sedaj ter se oprezno dříčala od grma do grma. Zopet ga je našla. Ko pa se je vračala s kamenjčkom v roki, je morala v svoji neprevidnosti stopiti na veliko robido! — zbelo in zapeklo jo je ob jednem, da je bolestno

starina pogosto izpridi! Ko je pred leti naš vrli dr. Jos. Vošnjak zaklical: postavimo Prešernu spomenik, je sicer močno zavrelo in hitro povrelo... Z Ivan Hribarjevim oklicem „Slovenskemu narodu“ za Prešernov spomenik pa ne sme in ne more biti tako; akcija je tako spretno in vsestransko zasnovana! Ali dela, hitrega in resnega dela je treba! Stoletnica rojstva prvega pesnika-velikana nam že trka na vrata. Župan Hribar zbral je krog sebe iz cele Slovenije odbor; nad sto in šestdeset členov je tu. Pravi cvet naše slovenske zemlje je zbran v odboru... cvet po duhu in po — cvenku! Niti na miseli mi ne prihaja, da se je kdo podpisal „zavoljo lepšega“. Prepričan sem, da ve vsak, za kaj se gre, da ve vsak, da je prevzel s tem sveto dolžnost: ali daj, če imaš kaj, ali skrbi, da nabereš tam, kjer se more dati. In kdo bi ne utpel ali storil nekaj za Prešerna? Napravimo malo proračun! Okroglih deset tisoč nam je treba po tej poti. 160 členov je, sem rekel. Vsak daj ali skrbi za petdeset ali šestdeset goldinarjev in to kol leto. In 1. 1900 se bode divil in ponašal Slovensec pred svetom, da ima Prešerna, katerega je tudi vreden. Na delo torej! In Bog in sreča junaska!

Dorán.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. maja.

— („Narodna Tiskarna“.) Na zadnjem občnem zboru izvoljeni upravni odbor se je včeraj konstituiral in izvolil predsednikom g. dra. Ivana Tavčarja.

— (Vigilantibus jura!) Zopet nekaj o naši „višji sodniji“. Pri ljubljanskem deželnem sodišču se je vršila po novem civilaopravdom redu pravda, pri kateri se je razpravljalo izključno v slovenskem jeziku. Tožitelj je Slovenec, tožena zakonska sta slovenske narodnosti in vsi trije tožniki so Slovenci. Deželno sodišče je izdalo slovensko razsodbo, proti kateri sta bila z dveh stranij vložena slovenska priziva. Na ta priziva je bil podan slovenski odgovor, a vzlje temu se je csmelilo c. kr. višje sodišče v Gradiči dospolati vsem trem zastopnikom neposredno in po pošti nemški sklep, ki naznanja, da je prizivna obravnavava razpisana na dan 23. junija. Tožiteljev zastopnik je storil svojo narodno dolžnost in je vložil rekurz, ker se mu je višjesodni sklep v nemškem jeziku naznani, dasi se v celi pravdi ni izpregovorila in ni zapisala ne jedna nemška beseda in dasi še ni razveljavljen člen 19. državnih osnovnih zakonov, četudi to gospodje v Gradiči prav srčno žele. Ta rekurz sta podpisala tudi oba zastopnika tožencev in ta rekurz je imel uspeh. Rekurz je bil vložen dne 25. t. m. in že dne 26. t. m. ga je „višja sodnija“ rešila s tem, da je izdala svoj sklep v slovenskem jeziku in — glej si čuda! — na slovenski tiskovini. Ta slučaj nam priča, da je hotelo više sodišče v popolnoma slovensko pravno zadevo usiliti nemške odločbe, kar je najostrejše graje vredna svojevoljnost in nekorektnost, in dalje, da ima više sodišče pač slovenske tiskovine, da jih pa neče porabljati, dokler se k temu ne prisili. Mogoče je, da gospodje misljijo, da se stranke ustrašijo troškov in da se radi teh ne uporabljajo jih nemškim odločbam. Proti takemu svojevoljnemu, nepostavnemu in neopraviljivemu utesnjevanju slovenskega uradovanja, ne zado-

umaknila noge in potem z največjo težavo prilezla na vrh.

Čudno! Rana ni bila velika, vendar jo je skelelo neznansko. Noga je otekala skoro vidno. Čez malo časa so se prikazovale na ranjenem delu, kjer v kolobarčkih črnikastopisane lise, naraščale in se množile bolj in bolj. Zajedno so obhajale Ciliko slabosti, da bi se najraši naslonila in zaspala.

Starec jo je opazil.

Pripognil se je, briral z dekletovim krilcem kri, ki se je polagoma cedila iz rane, polagal na rano svežega mahu in s strahom opazoval, kako oteklinu raste in se veča. Tedaj je zakričal:

„Gad! — Gad! — Gad! —“

Potem je vzel onesvesčeno Ciliko v naročje ter jo nesel v hišo stokaje in tarnaje: „U-u-u...!“

Uljčar je izgubil še Ciliko. Ta izguba ga je potrla popolnoma. Legel je, a po kratki in mučni bolezni je zopet vstal. Lice mu je otopelo še bolj, oko osteklenelo. Liki megla v jutru se je vlačil okrog v tla zroc in z na hrbtu prekrizanimi rokami. Najrajsi je venderle slonel ob ograji nad prepadom, zrl topo po strugi navzdol, dol in potokove valove ter obupano tulil pred — se svoj: „U-u-u...!“

stuje samo, da protestujemo, ne zadostuje samo, da računamo na intervencijo slovenskih poslancev, ampak treba je tudi, da se slovenski odvetniki in beležniki upro vsakemu poskusu višjega sodišča, vtihotapiti nemščino v slovenske pravne zadeve in da se ravnajo po izreku, kateri smo postavili na celo teh vrstic.

— (Osobna vest) Ministerstvo notranjih del je učitelju na podkovski šoli gospodu Edwardu Schlegelu dovolilo, da sme izvrševati živino-zdravniško praks.

— (Shod slovenskih učiteljev) bo v Ljubljani na binkoštni tork dne 31. maja ob 1. uri popoludne v „Narodnem domu“. Ker je ta shod velike važnosti za slovenske učiteljice, vabi jih zasni odbor, da se ga polnočtevno udeleže.

— (Občni zbor dirkališke zadruge) je danes ob 8. uri zvečer v spodnji kavarni „Narodnega doma“, na kar zadržnike opozarjam.

— (Pevsko društvo „Ljubljana“) udeleži se z zastavo blagoslovilja zastave pевskega društva „Glas“ v Sodražici. Odhod na binkoštni pondeljek ob polu 7. uri zjutraj z dolenskega kolodvora.

— (Nove menične in druge golice.) Opozarjam na ukaze finančnega ministerstva, po katereh se začnejo s 1. julijem 1898. l. prodajati nove uradne menične golice, nove uradne golice za trgovske nakaznice o denarnih dajatvah z osmednevno plačnostjo, slednjič nove uradne promesne golice. Ob jednem naj se prijavijo slednje najvažnejše določbe: Dosedanje golice, dokler so v zalogi, oddajajo prodajni urad (v Ljubljani c. kr. deželnih platičnih urad, na deželi c. kr. davčni urad) še do 30. novembra 1898 in se smoje uporabljati še do vstetega 31. decembra 1898. leta. Uporaba starih golic po omenjenem času bi se smatrala kot neizpolnitev postavne dolžnosti kolekovanja in bi proizvedla po pristojbinskem zakonu neugodne nasledke. Razveljavljene, a neporabljene golice se zamenjajo brezplačno pri izpolnitvi dotednih postavnih določb od 1. januvara do 31. marca pri založnih in prodajnih uradih (c. kr. deželnih platičnih urad v Ljubljani in davčni urad na deželi) za nove uradne golice istih vrst. Na ob jednem novo uporabljane menične golice po 2 kroni se trgovski stan posebno opozarja.

— (Požar.) Včeraj dne 26. maja popoludan okoli pol 2. uri začela je goreti hiša Antonia Leskovca po domače pri Merlaku v Logu pri Vrhniku. Ogenj je upepelil hišo. Škoda je velika. Hišna gospodinja Marjana, stara 35 let, je bila v hiši, ko je nastal ogenj. Bežala je iz hiše, in hotela ovce odpoditi. Ravno v tem hipu je padla slammata streha na tla in je ženo, ki je pod kapom stala, podrla in zasula. Ker tega ni nihče vedel, ni ubogi ženi nihče na pomoč prihitel. Šele pozneje se je našlo truplo, ki je pod ognjenom slamo več kakor pol ure ležalo. Roke in noge so ženi zgorele, truplo pa je bilo podobno osmojenemu čoku. Zgorelo je tudi več ovac in prešičev in dve teleti. Kako je ogenj nastal, ni še znano. Zavarovan je bil posestnik za majhen znesek pri banki „Donava“.

— (Od Svetega Križa na Vipavskem) smo prejeli naslednji dopis. Dne 31. maja in 1. in 2. junija se bodo vrsile občinske volitve v Sv. Križu. Kakor znamenja kažejo, bodo jako burne. Najeti agitatorji Dobravskih strank in z njimi združeni Žabljci imajo neprenehoma shode, zdaj v jedni, zdaj v drugi gostilni. Ost njihove agitacije je obrnena največ na dosedanjega podžupana Dobravskega. Sicer pa mislijo celo dosedanje starašinstvo uničiti ter voliti do cela nove, a povsem nezmožne može. Križani, ne bodite zaspani! Od pamтивeka stoluje županstvo v Sv. Križu, ako se ne ganete o pravem času, mogoče da pride trenotok, ko vam ga vzemo. Združite se z treznimi in pametnimi možmi iz okoliških vasi; sicer pade vsa sramota jedino le na vas! Volite le razumne može, nikakor pa ne takih, kateri bi se za četrta vinu prodali! Za zgled naj vam bo „Gospodarski svet“ v Dobravljah. Pri zadnji volitvi so namreč izbačnili vse razumne može, sedaj pa gospodarijo in mesarijo, da se Bogu uzmili. In ravno ta stranka hoče tudi pri županstvu priti na krmilo. Križani! Čas uhaja. Sklicite volilni shod, in na njem določite svoje kandidate. Naj ne igra pri vas glavne vloge vino in klobase! Bodite možje in kot taki uravnajte svoje postopanje. Vsak naj izvrši svojo pravico, ni jeden naj ne ostane doma. Do sedaj nam je bilo voliti 24 starešin, a vsled naraščanja ljudstva jib bodemo morali voliti 30. Priložnost je torej lepa, da se kako luč pod „mernikom“ postavi na svečnik.

— (Volilni shod na Vranskem) Državni poslanec dr. Žičkar priredi na binkoštni pondeljek shod volilcev na Vranskem.

— (Razmere v Gradcu.) Iz Grada se nam poroča: Namestnik marki Bacqueham se je včeraj odpeljal na Dunaj, poročat o graških razmerah. Govori se, da marki Bacqueham ni za razpust obč. sveta, dasi si je ta dovolil predzrno provokacijo in s svojo resolucijo prekoračil vse moje svojega delokroga. Graški listi so poročali, da so v Ljubljnu aka-

demiki na kolodvoru zvižgali bosenskim vojakom, kateri so se peljali k vajam v Trofah, jih obiskali z vsakovrstnimi psovskami in tako hrupno proti njim demonstrovali, da je morala vojaška godba utihniti. Oficijozi listi pravijo, da to ni resnično in da se v Ljubnu sploh ni demonstrovalo proti vojakom. Po poročilih očividcev je resnicca to, da so nekateri posamični akademiki na kolodvoru v Ljubnu zvižgali vojakom in kričali „Abzug Bosniaken“. Porocila graških listov so toraj pretirana, seveda namenoma, da bi s tem vzpodobnjali graški mob k novim demonstracijam, dementi oficijozi listov pa tudi ni opravičen Končno bodi omenjeno, da je mej degradiranci tudi jeden član „Karnijolije“, sin višjega nemškega uradnika v Ljubljani.

— (Grof Gleispach v varstvu orožnikov.) Iz Gradca se nam piše: Višjesodni predsednik grof Gleispach se mudi sedaj na svojem gradu Birkwiesen blizu Gradca Ta grad stražijo orožniki noč in dan, a ko se je grof Gleispach z graškega kolodvora peljal na svoje posestvo, so stali orožniki ob cesti od Gradca do Gleispachovega gradu. Te varnostne odredbe so tako umestne, kajti graški razgrajači so tako predzri in labko bi jim prišlo na misel narediti grofu Gleispachu — vizito.

— (Razpisane službe.) Za Zemljišno-Verejski zavod kraljevine Dalmacije razpisuje dalmatinski zemaljski odbor nastopne začasne službe: 1.) blagajnika z letno plačo 1500 gld.; 2.) vježbenika z izgledom na pripomoč letnih 500 gld. po šest tedenski praksi; 3.) dnevničarja z mesečno plačo 40 gld. in 4.) sluge z letno plačo 400 gld. in pravico do urada oblike. Za te službe se trja znanje srpsko-hrvatskega in italijanskega jezika in morajo prositelji za uradniške službe dokazati tudi, da so dovršili nižjo gimnazijo ali redko ali kako trgovsko šolo Prošnje vložiti je do konca maja, službe nastopiti pa najkasneje do 1. julija 1898.

* (Nevihte na Češkem) Zadnje dni so bile na Češkem hude nevihte, katere so prouzročile veliko škodo. V nekem praškem predmestju je strela ranila deset ljudij ter razdelila okna in peči. Tudi v Falkenauu je naredila strela veliko škodo in omamila nekoga hišnega posestnika. V Gabelu pa je neko posestvo do cela uničila. V Melniku je ubila plinarnega delavca. V Klattau pa je ubila osemletnega ter težko ranila 13letnega dečka.

* (Nesrečna princesinja) je gotovo nekdaj tako vesela in lahko živa Lujza Koburška, katera je sedaj v Döblingu v neki bolnici za umobolne, kjer piše baje svoje, izvestno kako pikantne „memoire“. — Tudi princesinja Chimay, sedanjem ženi cigana Rigo ni usoda baš mila. Prva Riga so soprga — katera je baje še jako mlada in lepa, dočim je princesinja že ovenela — je namreč zaprileglala nezvestemu soprogu in njegovi ljubici strašno osveto. Slediti hoče dvojici, če tudi po vsem svetu ter jo s svojo navzočnostjo vznemirjati.

* (Nenavaden vzrok samomora.) Na Dunaju se je obesil nedavno neki Samuel Guttman od žalosti, ker se je hotel sin proti njegovi volji oženiti! Čuden vzrok samomora! Navadno se zgoditi — narobe.

* (Pogreb Gladstonea) bode menda jutri. Na željo ljudstva so se prenesli njega ostanki v London. Slkar Richmond je napravil sliko Gladstonea na odr; dejal je, da ni videl še nikdar tako plemenitega izraza v obrazu mrtveca, kakor pri njem. Mitvec bode postal do sobote v Westminster Halli na odr. Gladstone je v nedeljo pred svojo smrto dejal svojemu sinu župniku: „Moli zame in za vse bližnje, spomni se vseh, kateri so zapuščeni in nesrečni!“ Na željo pokojnega ne bo na njegovem grobu razun imena, dneva rojstva in smrti, nikakega napisa. Angleški prestolonaslednik bode zastopal pri sprevodu kraljico. Sprevod bode veljal državo 75.000 gld. Po želji Gladstonovej se vojaštvo ne bo udeležilo pogreba v sijajni opravi. Častništvo bode baje vse v črni oblike.

* (Ameriški 13. polk.) Brooklynski 13. polk so iz tabora v Camp Black domu poslali, ker se vojaki niso hoteli oglašiti, da gredo kot prostovoljci na Kubo; samo 220 se jih je prijavilo. Ko je došlo povelje, da odidejo, so jih prostovoljci zasmehovali, metali za njimi krompir in blato, in gotovo bi se krvavo stepli, da niso častniki postopali energično. Strahopetneži! Izdajice! Psi! itd. so vpili vojaki. Pri štrajku služabnikov čestnih železnic so se vojaki 13. polka uprav dobro postavili s svojim streljanjem, ali boriti se s Španci, ki imajo tudi puške v rokah, to pa ne diši tem paradnim vojakom.

* (Ameriški časnikarski dečki štrajkajo.) Časnikarski dečki te dni „boycotirajo“ največja newyorska lista „World“ in „Journal“, ker se je zvišala cena posebnih izdaj od 50 na 60 centov za 100 iztisov. Ti paglavci so tako hudi, da so polni voz „Worlda“ začigli.

Darila:

Za Prešernov spomenik z gesлом: „Ne uči samo, nego storil nam najprej tako“... nabral Ivan Nep. Resman 50 gld. in sic-r: Gospa Ženka Dejakova 5 gld., gospa Pavlinka Resmanova 5 gld., gospa Rezika Tavčarjeva 5 gld., gospica Antonija Kadivčeva 5 gld., gospa N. Počivalnikova 1 gld., gospod Jan Dejak 5 gld., gospod Pavel Auer 5 gld., gospod I. N. Resman 5 gld., gospod Ivan Hafner 2 gld., gospod Fran Pevec 1 gld. 50 kr., č. gospod dekan I. L. 1 gld. 50 kr., šest č. gg. župnikov itd. po intronizaciji à 1 gld., 6 gld., gospod svetnik F. V. 1 gld., gospod načelnik N. Prevec 1 gld., gospod Fr. Čuden 1 gld.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju prejelo je zadnji čas sledenja darila: Slavní dež. zbor kranjski podaril je društvo 200 gld. Gosp. Fr. Dolenc trgovec v Mariboru, poslal je društvo 118 gld. 50 novč. kot velikonočno darilo nabranlo mej mariborskimi rodoljubi. Darovali so: Gosp. Jos. Zitek, c. kr. prof. v p. 2 gld.; slavna posojilnica 30 gld.; gosp. dr. Jernej Glančnik, odvetnik (duštvni ustanovnik) 20 gld.; velečastiti p. n. gg.: Ignacij Orožen, stolni prošt; Lovro Herg, stolni dekan; Jakob Bohinc, stolni župnik; dr. Jos. Pajk, kanonik; dr. Anton Medved, c. kr. profesor; Jakob Pajk, c. in kr. voj. kaplan; Franc Simončič, stolni kaplan; Jos. Židanšek, prof. bogoslovja; Franc Korošec, nadžupnik, po 2 gld.; dr. I. Kržanič, kanonik in prof. bogoslovja; Jakob Hribenik, spiritual; Karol Hribovšek, kanonik itd.; dr. Martin Matek, prof. bogoslovja; Jak. Kavčič, katehet; Ludv. Hudovernik, stolni vikar; Matej Štrakelj, stolni vikar; J. Cerjak, stolni vikar; dr. F. Kovačič, prof. bogoslovja; Fr. Brešek, prof. veronauka; Janez Vreže, katehet; Alojzij Zver, duhovnik c. kr. kazničnice, po 1 gld. Dalje so darovali p. n. gg.: J. Vanous, trgovec v Radgoni 3 gl.; dr. Fr. Radaj, c. kr. notar; Ivan Rotner, c. kr. okrož. sod. tajnik; dr. Ferd. Dominkuš, odvetnik; Franc Dolenc, trgovec, po 2 gld.; Jože Rapoc, posestnik; Pavel Simon, tajnik posojilnice; Šimek Goričnik c. kr. fin. svetnik; vč. g. A. Haubenreich, rač. rev.; Jože Perko, uradnik južne železnice; Fr. Holasek, trgovec; Jože Melcer, trgovec; dr. Filip Trč, zdravnik; dr. Franc Vovšek, c. kr. dež. sodn. svetnik (duštv. ustan.); Fr. Koprivnik, Janko Košar, Blaž Matek, c. kr. profesorji; Mat. Škrnjari, nadoficial južne železnice; dr. Radoslav Pipuš, odvetnik; M. I. Nerat, nadučitelj in urednik; Fr. Miklošič, c. kr. učitelj v p.; Ivan Belé, potovniki učitelj; dr. Fr. Pikel, konc.; Fr. Pavlič, c. kr. poštni kontrol; Al. Rakovec, uradnik južne železnice; dr. Feliks Ferk, zdravnik (duštv. ustan.); Fr. Kočvar, veletržec, po 1 gld.; I. Stanič, konc. 50 novč. Za toliko blagih darov bodi najskrenejša zahvala, posebno g. dr. Fr. Dolenc za njegov trud. Daljne darove sprejema vč. g. Fr. Jančar, monsgn. papeški častni kanonik, župnik nemškega vit. reda, Dunaj, I. Singerstrasse 7.

Književnost.

— „Planinski Vestnik“, 5. štev. leto IV. prinaša to le vsebino: Potovanje okoli sveta. (Črtice iz dnevnika slovenskega pomorskega častnika.) — Na Olševo. (Fr. Kocbek.) — Peričnik. (F. S. Fenžgar.) — Labodka dolna. (R.) — Izlet na Triglav. (Fr. Kadilnik) — Društvene vesti. — Oglasila.

— „Unsere Monarchie“. Avstrijske kronvine za časa 50letnega jubileja vladanja Nj. Vel. cesarja Frančiška Josipa I. Izdaja Julij Lavrenčič na Dunaju, Schulerstr. 20. I. Kompletno v 24 zvezkh à 1 K. — 17. zvezek tega krasnega dela, ki si pridobiva čim dlje večjo priljubljenost, prinaša slike in popise Solnogradske. Prve 4 slike kažejo najvažnejše strani Solnograda, nadaljnje slike pa kažejo največje in najlepše znamenitosti te romantične dežele s svojimi slkovitimi dolinami in velikimi gorami. Tekst k slikam je oskrbel Ernest Keiter.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 27. maja. Štajerski namestnik marki Bacquehem je prišel sem in se je danes dlje časa posvetoval z ministerskim predsednikom grofom Thunom. Skoro vsi listi se bavijo z graškimi razmerami. „Ostdeutsche Rundschau“ pravi, da bodo nemški poslanci vojnemu ministru že pokazali, da niso njegovi lakaji. „Deutsche Zeitung“ povdarda, da Gleispach in Bošnjaki morajo Gradec zapustiti. Večno začudenje obuja pisava oficijozi listov „Fremdenblatt“ pravi, da v Gradci se ni primerila vojaška afera, ampak dijaška afera. Tudi se razglaša, da je bil imenovan grof Gleispach samo, ker si je bil pri svojem vstopu v Badenijevo ministerstvo izgovoril, da po eventualnem odstopu postane zopet višesodni predsednik v Gradci. Vlada se torej opravičuje in vse kaže, da hoče pred graškimi razgrajači kapitulirati.

Gradec 27. maja. Včeraj je bila tukaj velika nevihta. Strela je udarila v Hahnovo dinamitno tovarno v Peggavu in prouzročila eksplozijo, pri kateri je bil jeden delavec ubit, dva pa sta bila ranjena.

Budimpešta 27. maja. Avstrijska delegacija je včeraj zaključila svoje zasedanje, ogerska pa danes.

Budimpešta 27. maja. O pogajanjih med avstrijsko in med ogersko vlado glede nagodb se čujejo iz avstrijskih krogov tako optimistične vesti, katere pa po sodbi ogerskih listov nikakor niso opravičene. Po teh vesteh je grof Thun izjavil, da upa odstraniti do meseca septembra vse težave, ki ovirajo parlamentarno delovanje, tako da se bo vsaj s prvim čitanjem nagodbenih predlog moglo začeti, v katerem slučaju hoče ogerska vlada izpostaviti podaljšanje nagodbenega provizorija. Z druge strani se javlja, da ogerska vlada neće podaljšati nagodbenega provizorija. Današnji listi priporočajo vladi, naj se z vso resnobo in marljivostjo pripravlja na separacijo.

Budimpešta 27. maja. Podmaršal Kirchhamer je imel v tukajšnji konjeniški vojašnici dvoboje na samokrese s topničarskim nadporočnikom Floream, kateri je bil nevarno ranjen.

Budimpešta 27. maja. Iz Sofije se poroča, da se je knez Ferdinand vrnil iz Carigrada v Sofijo po stranskih potih, ker je policija doznała, da je bil namerno atentat na kneza Ferdinanda, in to na progi Caribrod-Sofija, kjer so hoteli zarotniki prouzročili eksplozijo.

Rim 27. maja. Listi zatrjujejo, da se je med ministri doseglo popolno soglasje glede vseh korakov, katere je storiti z ozirom na položaj in tudi glede korakov proti katoliški duhovščini. V Florenci je vlada suspendirala katolska lista „Unità cattolica“ in „Risveglio“. Govori se, da hoče papež predložiti katoliškim vladarjem posebno spomenico, ako bi vlada nadaljevala svoje postopanje proti katoliški organizaciji.

Pariz 27. maja. Ministerski svet je včeraj pod predsedstvom Faurea storil velevažne sklepe glede vojne organizacije.

Berolin 27. maja. Razni nemški listi zatrjujejo, da Nemčija nikakor ne priipusti, da bi Španška odstopila Franciji Filipinske otoke.

Berolin 27. maja. V Erfurtu so se včeraj iz lokalnih uzrokov primerili velikanski izgredi. Policija ni mogla ničesar opraviti in je morala poklicati vojaštvo na pomoč. 20 oseb je bilo nevarno ranjenih, mnogo aretovanih.

London 27. maja. Lord Goschen je potoval v Gibraltar, ker sodi angleška vlada, da hoče Francija okupirati Tuat, v katerem slučaju bi Angleška takoj zasedla Tanger.

Madrid 27. maja. Potovanje prvega lorda angleške admiralitete, Goschena, v Gibraltar je napravilo tu največjo senzacijo in splošno se sodi, da pride med Španško in Angleško do konflikta.

London 27. maja. 2500 mož ameriške vojske se je iz San Franciska odpeljalo na Filipine. Vojaštvo ima živil za celo leto in mnogo municije za admirala Deweya.

London 27. maja. Včeraj je prišlo nad 150.000 ljudij kropit Gladstonea. Mrtvaški oder je skrajno priprosto prirejen.

Narodno-gospodarske stvari.

— Državne železnice Predmestna proga Heiligenstadt-Penzing-Hütteldorf-Hacking dunajske mestne železnice s postajami Gersthof, Hernals, Ottakring ozir. postajicami Spodnji Döbling, Zg. Döbling, Breitensee se je otvorila dne 11. maja 1898. Postaje Gersthof, Hernals in Ottakring so odprte za ves promet, postajice Sp. Döbling, Zg. Döbling in Breitensee za osebni promet. Postaja Heiligenstadt proga Dunaj-Heb je otvorjena izključno za promet z razstrelivi.

— Državne železnice. V smislu tarifa o ekspreznih pošiljtvah z dne 1. januarja 1898 in I. dodatka z dne 1. aprila se je odredilo, da se dostavljajo došle pošiljtvate adresatom takoj ali najkasneje šest ur po prihodu, ne da bi se adresat prej o tem obvestil. Za dostavljenje je plačati prisojbino. Pošiljtvate se dostavljajo samo v kraje, ki niso nad 2 kilometra oddaljene od postaje. Plačati je za oddaljenost 1 km, ako je pošiljatev 25 kg.

